

ADOLAT

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

info@adolatgz.uz • www.adolatgz.uz • www.adolat.uz • № 6 (967) • 2014-yil, 14-fevral, juma

Дастурий ғояларимизга мос масалалар муҳокамаси

➤ Фракция йиғилиши

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон «Адолат» СДП фракциясининг навбатдаги йиғилишида дастлаб «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг 2013 йилдаги фаолияти тўғрисида»ги ҳисобот юзасидан С.Рашидованинг ахбороти тинланди.

Таъкидланганидек, Омбудсманнинг 2013 йилдаги фаолиятида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, уларнинг мансабдор шахслари томонидан инсон ҳуқуқ ҳамда эркинликларига риоя этилиши устидан парламент назоратини чуқурлаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш, соҳадаги қонун ҳужжатларини такомиллаштиришга кўмаклашиш, фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш билан боғлиқ механизмларни такомиллаштириш, ахборот-маърифий фаолиятни олиб бориш йўли билан инсон ҳуқуқлари соҳасида фуқароларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш каби вазифаларга устувор аҳамият қаратилди.

Ҳисобот йилида Омбудсманга фуқаролардан жами 11733 та мурожаат келиб тушган. Шундан 7712 та ариза ва шикоят — Омбудсманнинг марказий одорасига, 979 та мурожаат эса — минтақавий вакилларига келиб тушган. Мурожаатларнинг энг кўп қисми фуқароларнинг шахсий

ҳуқуқларига риоя этилмаслиги ва химоя қилинмаслиги масалалари (4230 та) ҳамда ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларни таъминлаш (2343 та) масалалари билан боғлиқ. Уларда кўтарилган масалалар жамиятнинг ўзига хос кўрсаткичи бўлиб, мавжуд муаммоларни, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ишидаги камчиликларни аниқлашда салмоқли ўрин тутди ва уларни бартараф этиш бўйича энг самарали чора-тадбирларни белгилаш имконини беради.

Шу билан бирга, фуқаролик ишлари бўйича судларнинг қарорларидан норозилик ва суд қарорларининг ижро этилмаётганлиги билан боғлиқ мурожаатлар ҳам Омбудсманнинг доимий эътиборида бўлиб, одил судловга доир ҳуқуқ билан боғлиқ мурожаатларнинг 685 таси назоратга олинди, 113 тасида келтирилган факт ва далиллар асосли деб топилиб, фуқароларнинг бузилган ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини тиклаш чора-тадбирлари кўрилди.

2 ➤

Адолат туғини баланд тутган шоҳ ва шоир

➤ 14 февраль — Заҳириддин Муҳаммад БОБУР таваллуд топган кун

Буюк темурийзода Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳаёт йўли, тақдири, ижоди, дунёқараши мураккаб сиймодир. Таниқли шарқшунос Н.Велесовский ибораси билан айтганда, «Бобур ботирлигининг чеки бўлмаган: унинг бутун ҳаёти жасорат намуналари билан тўлиб-тошиб ётибди».

8 ➤

➤ Қарор ва ижро

Инглиз тили чуқур ўргатилмоқда

Президентимиз Ислон Каримовнинг 2012 йил 10 декабрдаги «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ олий таълим муассасаларида ҳам хорижий тилларни ўқитишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Мазкур қарор ижросини таъминлаш юзасидан Бердақ номидаги қорақалпоқ давлат университетининг чет тилларга ихтисослашган фа-

культетларида инглиз тилида очик дарслар ўтказиш йўлга қўйилди.

Хорижий тиллар бўйича янги тиллар билан давлат таълим стан-

дартлари асосида университетнинг профессор-ўқитувчилари учун ташкил этилган инглиз тилини ўрганиш бўйича махсус курсда малака оширган касб психологияси фани ўқитувчиси Ойнагул Бекимбетова «Касб психологиясининг асосий масалалари» деб номланган очик дарсини инглиз тилида ўтди.

— Дарс бизга жуда манзур бўлди, — дейди талаба Гавҳар Бекниёзова. — Мамлакатимизда чет тилларни ўқитиш-

га қаратилган алоҳида эътибор самарасида бугун инглиз тилида эркин фикрлаб, мулоқотга киришмоқдамиз, фан бўйича билганларимизни тортинмай инглиз тилида баён қилмоқдамиз.

Педагогика фанлари номзоди, ўндан ортик ўқув-услубий қўлланма муаллифи Ойнагул Бекимбетованинг хорижий журнал ва тўпламларда 35 илмий мақоласи чоп этилган. 2007 йилда Малайзиянинг MAPA технологиялар универ-

ситетда «Педагогика ва инновацион технологиялар» дастури бўйича малака ошириб қайтган ёш олима ҳозир ўз тажрибаларини амалда қўллаб, ёшларга пухта билим бериш билан машғул.

А.ОРТИҚБОВЕВ,

ЎзА муҳбири

Суратда: (ўндан иккинчи) ўқитувчи Ойнагул Бекимбетова ҳамкасблари билан.

М.ҲАБИБУЛЛАЕВ (ЎзА)

олган сурат

Бугунги сонда: Ўзбекистон — истеъдодлар Ватани

Келгуси йили ёшлар ўртасида Осиё чемпионати ва бошқа қатор халқаро турнирларнинг Тошкентда ўтказилишининг белгиланиши ҳам юртимизнинг шахмат оламида муносиб ўрни борлигидан далolatдир. Биргина ўтган йилда Нафиса Муминованинг халқаро гроссмейстер унвонини қўлга киритиши ва унинг «Ўзбекистон ифтихори» белгиси билан тақдирланиши, Нодирбек Абдусатторовнинг 8 ёшгача болалар ўртасида жаҳон чемпиони деган шарафга муяссар бўлиши, 5 ёшли Ислонбек Синдаровнинг қитъа чемпиони даражасига эришганлиги, Шамсиддин Воҳидов, Ортик Нигматов каби умидли шахматчиларимизнинг мактаб ўқувчилари орасида Осиё чемпионлигига сазовор бўлиши спортда юртимиз доврўғини дунёга ёйдиган янги авлод шакллантирилганлигидан далolat бермоқда.

6-7 ➤

Камчиликлардан хулоса чиқариш керак

«Соғлом бола йили»ни яхши кайфият, эзгу ният ва янгидан-янги режалар билан бошлаган Ўзбекистон «Адолат» СДП Янгиер шаҳар кенгаши фаоллари ўз зиммаларидаги масъулиятни яхши англаган ҳолда тарғибот тадбирларининг самарадорлигини оширишга интилоқдалар.

3 ➤

Ойдин Абдуллаева: «Санъат — менинг ҳаётим»

➤ Таҳририят меҳмони

Ўзбекистон давлат консерваторияси «Бастакорлик ва чолғулаштириш» кафедраси мудири, Зулфия номидаги Давлат мукофоти лауреати Ойдин Абдуллаева ўн беш йилдирики, композиторлик санъати соҳасида ижод этиб, мусиқа шайдоларини хушнуд этиб келмоқда. Дунёқараши кенг, теран мушоҳадали, тиниб-тинчимас, фаол ва ташаббускор бу ижодкор ўзбек композиторларининг янги авлоди вакиласи ҳамдир. Яқинда биз таниқли композитор билан учрашиб, унинг ижод йўли, санъатимиз бугуни ва истиқболлари мавзуларида суҳбатлашдик.

6-7 ➤

Дастурий ғояларимизга мос масалалар муҳокамаси

Давлат. Бошқа 1-бета

Омбудсманнинг ҳисоботи юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирган Ўзбекистон "Адолат" СДП фракцияси аъзолари партия Сайловолди дастурида белгиланган адолатлилик ғояси, барчанинг қонун олдида тенглиги, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш "Адолат" партиясидан сайланадиган депутатлар қонунчилик фаолиятининг асосий ва бош йўналиши эканлигини таъкидлаган ҳолда Олий Мажлис Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг инсон ҳуқуқларини таъминлаш юзасидан фаолиятига ижобий баҳо беришди.

Камола ҲАМИДОВА, фракция аъзоси:

— Утган йили Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси кўмиталари, ҳуқуқат, вазирликлар ва бошқа давлат органлари томонидан тақдим этилган 15 дан ортиқ қонун лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизадан ўтказилганлиги ҳамда «Фуқароларнинг муҳожаатлари

муҳожаатлар сони ошганлиги ҳам мазкур муаммони фақат ташкилий-маъмурий тадбирлар билан эмас, балки инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг кафолати сифатида суднинг обрў-этиборини мустаҳкамлаш мақсадидан суд ҳокимиятини ислоҳ этишга қаратилган чора-тадбирларни янада кучайтириш зарурлигини кўрсатмоқда. Бу эса партиямиз сайловолди дастуридаги суднинг демократлиги, холислиги ва ҳар қандай фуқаро ундан фойдаланишини таъминлаш, фуқаролар ҳуқуқлари ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш соҳасини янада кенгайтиришга оид вазифаларимиз ижросида янада қатъий ишлашимиз, керак бўлса Омбудсман билан ҳамкорликда соҳага доир тегишли қонунларга ўзгариш ва қўшимчалар киритиш юзасидан қонунчилик ташаббусларини илгари суртишимиз лозим.

Фракция аъзолари кўйи палата муҳокамасига киритилган шўбхалардан аҳолининг қонун лойиҳаларини ҳам муҳокама қилдилар. Хусусан, «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиклиги тўғрисида»ги қонун

яни институтлари, аҳолининг (ахборотдан фойдаланувчиларнинг) кенг фойдаланишини таъминлашдан иборат.

Халқаро тартибга солишга доир энг яхши амалиётга мувофиқ қонун лойиҳасида ахборотдан фойдаланувчиларнинг сўровларини кўриб чиқишнинг аниқ мuddатлари белгиланмоқда. Чунончи, ахборотдан фойдаланувчининг сўрови сўров рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн беш кундан кечиктирмасдан кўриб чиқиши, оммавий ахборот воситасининг давлат ҳокимияти ва бошқаруви органи фаолияти ҳақида ахборот олишга ҳамда мансабдор шахсларнинг интервьюсини ташкил этишга доир сўрови эса етти кундан кечиктирмасдан кўриб чиқиши белгиланган.

Шунингдек, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ҳузурида аккредитация қилинган оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқлари қонун йўли билан мустаҳкамлаб қўйилмоқда.

Исмоил САИФНАЗАРОВ, фракция аъзоси:

— Мазкур қонуннинг қабул қилиниши ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятининг янада очик бўлишини, мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотлардан аҳолининг тўлиқ хабардорлигини таъминлашга хизмат қилади.

Таъкидлаш жоизки, қонун лойиҳасини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш даврида Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғори Кенгеси, вилоятлари ва Тошкент шаҳар кенгашлари томонидан бир қатор ишлар амалга оширилди.

Жумладан, "Адолат" СДП фракцияси аъзолари "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиклиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси нормаларининг синови бўйича республика ва халқаро микёсда ташкил этилган 70 га яқин конференция, семинар, давра суҳбати ва бошқа анжуманларда иштирок этдилар. Уларда фракция аъзолари, партия фаоллари ҳамда фуқаролардан олинган таклифлар умумлаштирилган ҳолда қонун лойиҳасини ишлаб чиқувчи ишчи гуруҳига 70 дан ортиқ таклифлар тақдим этилди. Бундан ташқари, фракция аъзолари жойларда ўтказилган тадбирлар, давра суҳбати ва сайловчилар билан учрашувларда ҳуқуқий экспериментнинг аҳамияти, қонун лойиҳасининг мазмун-моҳияти юзасидан тарғибот-тушунтириш ишлари олиб боришди.

Қонун лойиҳаси партиямиз сайловолди дастурида илгари сурилган бошқарувда ошқоралик, очиклик ва ҳисобдорлик тамойилларини таъминлашга доир вазифаларни амалга оширишга муҳим ўрин тутди. Шу билан бирга фуқаролар ҳамда давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ўртасида ахборот алмашишнинг жаддалаштириш, ижтимоий-иқтисодий ривожланишга доир муҳим масалалар ечимига оид

қарорлар қабул қилиш, мазкур қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш жараёнида жамоатчиликнинг фаол иштироки этишига доир дастурий мақсадларимиз ижросида ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

Шунингдек, йиғилишда «Ўзбекистон Республикасининг Хўжалик процессуал кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳам биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Мазкур қонун лойиҳаси хўжалик судларида иш юритишни янада такомиллаштириш, суд ҳимоясига бўлган ҳуқуқни янада кенгрок таъминлаш, тадбиркорлик субъектларининг вақтини ва маблағларини тежаш, замонавий ахборот-коммуникацион технологияларнинг имкониятларидан судлар фаолиятида самарали фойдаланиш мақсадида ишлаб чиқилган. Унга асосан, Хўжалик процессуал кодексининг 8, 90, 131 ва 134-моддаларига қўшимчалар киритиш ва Кодексни янги 126-модда билан тўлдириш назарда тутилмоқда. Яъни ёпиқ суд мажлисини видеоконференция усулида ўтказишга йўл қўйилмастлиги, суд харажатлари таркибига суд мажлисини видеоконференция усулида ўтказиш билан боғлиқ харажатларни киритиш, шахсларнинг видеоконференция усулидаги суд мажлисида иштирок этиш ҳуқуқи, суд муҳокамасини кейинга қолдириш асосларини белгилаш, суд мажлисининг баённомасида мажлисини видеоконференция усулида ўтказилганлиги фактини акс эттиришни назарда тутуви нормалар қонун лойиҳасининг асосий мазмун-моҳиятини ташкил этади.

Ойша АХУНОВА, фракция аъзоси:

— Судлар ўртасида видео-конференц алоқанинг ўрнатилиши Олий хўжалик суди учун фуқароларнинг қабул қилиниши видеоконференция усулида ташкил қилишни, жойлардаги суд процессларини кузатиб боришни, хўжалик судлари раҳбарлари томонидан фуқаролар қабул қилиниши кузатишни таъминлайди. Буларнинг барчаси пировадиде «Судлар тўғрисида»ги қонуннинг 43-моддасида назарда тутилган судлов фаолияти устидан назоратни янада самарали амалга оширишга шароит яратди.

Қонун лойиҳаси мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ этиш, соҳага замонавий телекоммуникация технологияларини фаол жорий этиш, пировадиде фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ишончли ҳимоя қилиш, қонунийлик ва адолатлилик тамойилларини қарор топтиришга хизмат қилиши билан Ўзбекистон "Адолат" СДП дастурий мақсад-вазифаларига тўла мос келади.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан фракция аъзоларининг партия позициясидан келиб чиқадиган таклифлари эшитилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Илбё САХАТОВ, «Адолат» мухбири

Ҳарбий хизмат — эзгу орзу

➤ Ватан ҳимояси — муқаддас бурч

Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармасига ҳарбий хизматга чақирилувчиларни Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафига кузатиш маросими бўлиб ўтди.

Президентимизнинг 2013 йил 20 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг мuddатли ҳарбий хизматга навбатдаги чақируви ҳамда белгиланган хизмат мuddатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни Қуролли Кучлар резервига бўшатиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ўтказилган тадбирда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, жамоат кечиктирилари вакиллари, ота-оналар иштирок этди.

Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармаси бошлиги

вазифасини бажарувчи, подполковник А.Рустамов ва бошқалар мамлакатимиз Қуролли Кучларида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар самарасида ҳарбий хизмат ёшларимиз учун шон-шараф ишига айлангани, амалдаги синовлардан муваффақиятли ўтган, ҳар жиҳатдан етук йигитларгина саралаб хизматга жўнатилаётганини таъкидлади. Синовлар жараёнида йигитларнинг аксарияти аjoyиб натижа кўрсатди. Улар орасида маҳоратли спортчилар ҳам бор. Бугун ҳарбий хизматга ча-

қирилувчиларнинг армияда хизмат қилишдек эзгу орзулари ушалмоқда.

— Ҳарбий хизмат нафақат конституциявий бурч, балки фахр ва шарафдир, — дейди чақирилувчи Д.Асадуллаев. — Ҳарбий хизмат мен учун ҳамиша Ватанга муҳаббат ва ватанпарварликнинг юксак намунаси бўлган. Саралаш танловларидан муваффақиятли ўтганимдан хурсандман. Чунки армиямиз сафларида хизмат қилиш болалик орзум эди. Бу мақсадга эришишимда спорт билан астойдил шугулланганим ҳамда мактаб ва касб-ҳунар коллежида яхши ўқиганим ёрдам берди. Келажақда Қуролли Кучлар сафига қолиб, ҳарбий хизматни давом эттиришни ният қилганман.

Роман БОНДАРЧУК, ЎЗА мухбири

① (O'za) surati

Бугунги ғамхўрлик эртанги комилликни таъминлайди

➤ Халқаро ҳамкорлик доирасида

Юртимизда соғлиқни сақлаш тизимидаги давлат ташкилотлари билан бир қаторга аҳолига кенг кўламли тиббий ёрдам кўрсатаётган, миллатимизнинг генфонди яхшиланishiга, оналик ва болалик муҳофаза қилинишига, шунингдек, «Меҳрибонлик уйлари», махсус болалар муассасалари ва кам таъминланган оилаларга мурувват кўрсатишга ҳисса қўшаётган кўплаб нодавлат ношижорат ҳамда жамоат ташкилотлари фаолият юртимизда. Улардан бири ҳуқуқатга қарашли бўлмаган «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармасидур.

«Соғлом авлод учун» жамғармаси бир неча йилдан буён халқаро ҳамкорлик доирасида Корея Республикаси, АКШ, Германия, Туркия каби бир қатор давлатларнинг ташкилотлари ҳамда университетлари билан фаолият юритиб келади. Шу кунларда ҳам жамғарма Корея Республикаси Ёнсей университетининг «Severance» госпитали малакали шифокорлари, хусусан, педиатр, кардиолог, нейрохирург, терапевт, радиолог, офтальмолог, гинеколог, тиббиёт ҳамширалари ва бошқа мутахассисларнинг юртимизга таширига бош-қош бўлмоқда.

Жумладан, хорижлик ши-

сонини бартараф этиш даврида гемодинамик асоратлар ва «Инсон организмдаги туғма аномалиялар» мавзуларида маърузалар ҳам ўқишмоқда.

Таъкидлаш жоиз, жамғарма ташаббуси билан хорижлик мутахассислар ёрдамида ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатлами нафақат тиббий кўриқдан ўтказилмоқда, балки ишлаб чиқилган махсус даволаш дастури асосида ушбу беморларнинг айримлари чет мамлакатларининг нуфузли клиникаларида соғломлаштирилмоқда.

Хусусан, 2002 йилда «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирилик, Германиянинг «Friedensdorf International» ташкилоти биргаликда уч томонлама ҳамкорлик битими имзоланган эди. Ҳамкорлик доирасида 12 ёшгача бўлган бемор ва ногирон болаларни даволаш ва реабилитация қилиш ишлари амалга оширилади. 2002-2014 йиллар давомида терининг қуйиш асоратлари, туғма кўл-оёқ бўғимлари ва бошқа ташхислар қўйилган 231 нафар юртдошларимиз Германиянинг нуфузли клиникаларида даволанишга муваффақ бўлишди.

Шу кунларда ҳам ушбу лойиҳа доирасида жамғарманинг вакиллари ҳамроҳлигида 13 нафар болалар Германия клиникаларида даволаниш учун жўнаб кетишди. 16 февраль кун эса аввалроқ даволаниш учун кетган 7 нафар болалар юртимизга қайтиб келишди.

«Соғлом авлод учун» жамғармаси олиб бораётган бу каби хайрли ишлар бундан кейин ҳам давом этаверади. Зотан, алоҳида кўмакка муҳтож болаларимизга кўрсатилган бугунги ғамхўрлик эртанги ҳаётимиз давомчиларининг баркамоллигини таъминлашга хизмат қилиши муқаррар.

Саодат СОДИҚОВА, «Адолат» мухбири

ҲУДУДИЙ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Ҳаётинг таклифлар

нуфузимизни оширади

➤ БПТ — партия таянчи

Жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини ўрганиш таҳлиллари қуйи бўйича аъзоларининг сиёсий билимларини ошириш, уларга ташкилотчилик ва тарғиботчилик фаилатларини шакллантириш лозимлигини кўрсатмоқда. Шундагина бошланғич партия ташкилотлари ишининг самарадорлиги таъминланади. Зеро, БПТ бугунги кунда оддий одамларни қизиқтираётган, ўйлантираётган муаммолардан яхшигина хабардор куч саналади. Шу боисдан ҳам жорий йил Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши Ижроия Кўмитаси томонидан партия тизимида «Бошланғич партия ташкилотлари йили» деб эълон қилинган бажир эмас.

Ақбаржон НАЗАРОВ, Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти кенгаши матбуот котиби

Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти кенгаши ташаббуси билан шу номли туманда ташкил этилган навбатдаги ўқув-семинари айна шу йўналишда белгиланган дастурий режа ва вазифалар ижросига бағишланди. Унда тумандаги БПТ етакчилари билан бирга партия фаоллари ва ўзини ўзи бошқариш органларининг раислари иштирок этди.

Тадбир аввалида вилоят партия кенгаши раиси ўринбосари П.Асханов «Сиёсий партия тушунчаси ва моҳияти, партия сиёсий жараёнларнинг субъекти сифатида» мавзусида маъруза қилди. Маърузачи ўз сўзида «Сиёсий партиялар туғрисида»ги ҳамда «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш туғрисида»ги Конституциявий Қонуни мустахкамлаган нормалар юзасидан иштирокчиларга кенг тушуна берди. Бугунги сиёсий модернизациялашув жараёнларида сиёсий партияларнинг жамият ҳаётида тутган роли охиб бораётганлигини таъкидлаб, уларнинг олдига қўйилаётган вазифаларга тўхталди.

Президентимизнинг Конституциямиз қабул қилинганлигининг 21 йиллиқ бағишланган маросимдаги маъруза-сиёсий партиялар олдида турган вазифалар ҳақида билдирган танқидий фикрлари барча даражадаги партия ташкилотларига дахлдор масаладир, — деди П.Асханов. — Зеро, кўппартияли тизимни мустахкамлаш ва партияларро рақобатни кучайтиришга демократик давлат барпо этишнинг энг муҳим шартларидан бири сифатида қаралаётган ҳозирги шароитда тарафдорларимиз истак-хоҳишларини аниқ тасаввур этган ҳолда уларнинг ечим буйича ташаббускорлик кўрсатсақ, гоъларимизни, дастурий мақсадларимизни оддий одамларга тушунтириш олсақгина сиёсий майдондаги мавқеимиз мустахкамланиши мумкин. Бунда энг аввало, аҳоли билан бевосита ишлайдиган қуйи бўйинларимиз етакчиларининг ташаббускорлиги ва фаоллиги алоҳида ўрин тутди.

Тадбирда «Адолат» партиясининг сайловолди дастури ва унинг бошқа партиялар дастуридан фарқли жиҳатлари ҳақида иштирокчиларга аниқ тушунчалар, уни аҳолининг кенг қатламларига етказиш юзасидан керакли маслаҳат ва кўрсатмалар берилди.

Бошланғич партия ташкилотлари ишини ташкил этиш ва улар фаолияти самарадорлигини ошириш масаласи ҳам баҳс-мунозаралар остида ўтди. Бу борада партия фаол-

лари ва БПТ етакчиларининг фикрлари тингланди. — Айни вақтда туманда 12 та БПТ фаолият кўрсатмоқда, — деди Андижон туман партия кенгаши раиси Нодирахон Зокирова. — Бироқ ана шу қуйи бўйинларнинг барчасида ҳам иш талаб даражасида, деб айтиш қийин. Шу жиҳатдан бугунги тадбирнинг ташкил этилгани жуда ўринли бўлди. Айнакча, электротрати ўйлантираётган муаммоларни ўрганиш ва уларни ҳал этиш буйича

юқори партия ташкилотлари га таклифлар бериш ишларини кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Тадбирда ўтган йилдаги фаолиятимизни таҳлил қилиб шунга амин бўлдики, БПТнинг фаоллиги ва ташаббускорлигисиз электорат манфаатига хизмат қиладиган ҳаётинг таклифларини илгарисири бўлмайдими, амалий ишларсиз тарафдорлар сонини кўпайтиришнинг иложи йўқ. Дарвоқе, 2013 йилда Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий

Кенгаши томонидан ўтказилган «Энг намунали бошланғич партия ташкилоти» курик-танловида Андижон туманидаги қишлоқ врачлик пункти қошида ташкил этилган БПТ фойлибар сафида эътироф этилган эди.

Ақбаржон НАЗАРОВ, Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти кенгаши матбуот котиби

Ўзбекистон «Адолат» СДП Хоразм вилояти кенгаши вилоятдаги 10000 нафардан зиёд аъзоларни бирлаштирган 140 тадан ортиқ қуйи ташкилотлар фаолиятини ривожлантиришга ва уларни таърибаси юзасидан мунтазам мониторинг юритишга асосий вазифалар сифатида қарамоқда.

Янгибозор тумани Тиббиёт бирлашмасида ташкил этилган «Партия фаолиятини тарғиб қилишда бошланғич партия ташкилотларининг роли ва аҳамияти» мавзусига бағишланган тадбирда ҳам вилоятдаги БПТлар фаолияти таҳлил қилинди. Мониторинг натижаларига кўра, партиянинг Шовот, Хива, Богот туманларида қуйи ташкилотлар талаб даражасида фаолият юритмаётганликлари аниқлаб, мазкур камчиликларни бартаараф этиш юзасидан зарур чоралар кўрилди.

Зеро, партияларро рақобат тобора кучайиб бораётган, вакиллик органларига сайловлар даври яқинлашаётган айна даврда тарғибот масаласига сустваклилик билан ёндашиб бўлмайдими.

Ўз навбатида, тадбирда намунавий фаолият олиб бораётган бошланғич партия ташкилотларининг иш таъриблари тилга олинди. Хусусан, Урганч шаҳар Тиббиёт бирлашмаси қошида ташкил этилган БПТнинг маҳаллий кенгаши ва депутатлик гуруҳи билан мустахкам алоқа ўрнатгани, ҳамкорликда мунтазам равишда тарғибот тадбирлари ўтказилаётгани, мавжуд муаммолар юзасидан сессиялар кун тартибига таклифлар олиб чиқилаётгани туфайли туманда партияга нисбатан ишонч кучайган.

Иқболлой НИШОНБОЕВА, Ўзбекистон «Адолат» СДП Хоразм вилояти кенгаши матбуот котиби

Сафларни кенгайтириш йўлида

➤ «Еш адолатчилар» қаноти

Бугун Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг Навоий вилоятидаги 6250 нафарга яқин аъзоларидан 2300 нафарини жамиятимизнинг энг илғор қатлами бўлган ёшлар ташкил этади. Ушбу салмоқни партияимиз умумий аъзолари сафигаги ёшлар сонини билан қиёслаганда етарли натижа деб бўлмайди, албатта. Шу боис вилоят партия кенгаши «Еш адолатчилар» қаноти фаоллари ҳудуддаги ёшлар орасига янада чуқурроқ кириб боришга, тарғибот ишлари таъсирчанлигини оширишга, билимдон ва иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш орқали партия аъзолари сафигаги ёшлар сонини кўпайтиришга ҳаракат қилмоқда.

лимларга эга бўлиши, саломатлиги йўлида турли ташкилотлар билан ҳамкорликда кенг қўллаш ишлари амалга оширилмоқда. Бунинг асосини «Адолат» СДПнинг ёшларни қўллаб-қувватлаш таълим даргоҳлари билан олиб бораётган таъсирчан тадбирлари ҳам қўришиши мумкин, — дейди коллеж директори Зокир Тоғаев. — Жамиятнинг демократия йўлидаги жадал ривожланиши ва бу борада амалга оширилаётган ислохотларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ёшларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасига боғлиқ. Шу жиҳатдан бу каби тадбирларнинг ташкил этилиши келажакдаги ёшларнинг мамлакатимизда келажакда ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишда нодавлат ташкилотларнинг роли» каби тадбирлар шулар жумласидандир. Ўтган йилда ёшлар иштирокда дахлдорлигини оширишга хизмат қилмоқда.

— Партия позициясини мустахкамлаш ва амалга оширишда «Еш адолатчилар» қаноти ҳам ўз режалари ва ҳаракат дастури билан қатор тадбирларни амалга ошириб келмоқда, — деди Навоий шаҳар партия кенгаши «Еш адолатчилар» қаноти раиси Шоҳрух Насимов. — Жумладан, Навоий шаҳар «Қамолот» ЕИХ кенгаши билан ҳамкорликда ўтказилган «Ёшлар ва экология маданияти», «Ёшлар ўрта-сида тиббий маданиятни ошириш», «Соғлом бола — ахил оиланинг меваси», «Сув — ҳаёт манбаи», «Экологик ҳолатни яхшилашда жамоатчилик назоратининг ўрни», «Инноватор — ислохотларга кўмақдош», «Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишда нодавлат ташкилотларнинг роли» каби тадбирлар шулар жумласидандир. Ўтган йилда ёшлар иштирокда дахлдорлигини оширишга хизмат қилмоқда.

ий-иқтисодий тадбирлар ўтказилиб, унда уч минг нафардан зиёд ёшлар иштирок этгани ҳам фаоллик ошганидан далолат беради.

Таъкидлаш жоизки, бугунги кунда ёшларнинг сиёсий билимларини юксалтириш, жамиятнинг фаол қатламини айлантириш, улар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, ёш авлод оғирда ёт иллатларга қарши мафкуравий иммунитетни ҳосил қилиш каби эзгу гоъларни шакллантириш борасидаги фаолиятимизни ҳали қоникарли даражада, деб бўлмайди. Бу жараёнларда «Еш адолатчилар» қанотининг маҳаллалар, ўқув муассасалари, ёшлар ижодиёт марказлари, тўрақлар, бир сўз билан айтганда, ёшлар билан гавжум бўлган масканларда партияга хайрихоҳ йигит-қизларни қўллаб-қувватлаш олдимидаги энг долзарб вазифа бўлиб келмоқда. Бир сўз билан айтганда, жамият ҳаётининг барча соҳаларида меҳнат қилаётган ёшларнинг манфаатларини таъминлаш, ишонч ва ташаббусларини рўёбга чиқариш учун етарли шарт-шароитларни яратиш фаолиятини муҳим ўрин туттириш лозим.

Садоқат ШАМСИЕВА, Ўзбекистон «Адолат» СДП Навоий вилояти кенгаши матбуот котиби

Айна пайтда аниқ мақсадга йўналтирилган режалар асосида «Соғлом бола йили» доирасида «Еш адолатчилар» қаноти ташаббуси билан ҳудуддаги таълим муассасалари, ташкилотлар ва маҳаллаларда ёшларни қизиқтирган мавзуларда турли тадбирлар, давра суҳбатларини ташкил этишга жиҳдий эътибор билан ёндашилмоқда. Жойларда ўтказилаётган семинар-тренинглар, анжуманлар замонавий технологияларга асосланган ҳолда, жонли мулоқот ва таъсирчан усулларда ташкил этилаётгани ёшларнинг сиёсий-

ҳуқуқий маданиятини оширишда, уларни глобаллашув жараёнларининг салбий таъсирларидан ҳимоя қилишга ва «Адолат» СДП дастурий гоъларидан хабардорлигини оширишга хизмат қилмоқда.

Яқинда ана шундай тадбирлардан бири Навоий шаҳридаги Техника касб-хунар коллежиде бўлиб ўтди. «Ёшларнинг ҳуқуқий маданияти ва саводхонлигини ошириш — давр талаби» мавзусидаги давра суҳбатда ўқув юртининг битирувчилари иштирок этишди. — Юртимизда ўсиб келаётган ёш авлодининг таълим-тарбияси, уларнинг замонавий илғор би-

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси истиклол йилларида жамиятда хотин-қизлар роли ва мақомини ошириш, уларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш масалалари давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланганини қайд этади. Партия хотин-қизларга тааллуқли қонунчиликни янада такомиллаштириш, уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга доир кенг қўламли ислохотларни изчил давом эттириш тарафдори. Биз учун хотин-қизларни давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг барча жабҳаларига жалб этиш, чуқур билим ва касб маҳорати эга хотин-қизлар учун янада кенг имкониятлар яратиш ниятда муҳимдир.

(Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг Сайловолди дастуридан)

Хотин-қизлар сиёсий фаоллиги — дастурий мақсадимиз

➤ Сиёсий ўқиш

Жамиятда хотин-қизларнинг ўрни ва ролини мустахкамлаш, уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ҳамда тиббий маданиятини ошириш масаласига Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг барча ҳудудий ташкилотлари қатори Жиззах вилояти кенгаши томонидан ҳам дастурий вазифа сифатида ёндашиб келинмоқда.

Партиянинг вилоят, шаҳар кенгаши, «Аёллар қаноти» ҳамда Жиззах шаҳридаги «Олмазор» маҳалла фуқаролар йиғини билан ҳамкорликда ўтказилган «Сайловларда хотин-қизларни қўллаб-қувватлашнинг жамият тараққиётдаги ўрни» мавзусидаги сиёсий ўқиш ҳам ушбу йўналишдаги мақсад-вазифалар ижросига қаратилди.

«Олмазор» маҳалла маслаҳатчиси, БПТ раиси Офтобй Нишонов бугунги ўзбек аёли ишлаб чиқариш, илм-фан, тадбиркорлик, санъат, спорт, хунармандчилик, қўйинги, барча соҳаларда муваффақиятларга эришаётгани, хотин-қизлар давлат ва жамоат ташкилотларида ва муассасаларга раҳбарлик қилаётгани ҳақида сўз юритди. Ўзбекистон хотин-қизларининг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ўрни ва таъсири ортиб бораётгани давлат ҳокимиятининг барча бўйинидаги вакиллик органларида 1132 нафар хотин-қиз, жумладан, парламентда фаолият юритаётгани сенатор ва депутатлар таркибида 48 нафарни ташкил этиши, қарийб 332 минг нафар аёл сиёсий партияларнинг эъзоси сифатида ўз салоҳиятини намоён қилаётгани, фуқаролик жамиятининг таянчи бўлган нодавлат нотижорат ташкилотларида уларнинг фаол иштирок этаётганида қўриш мумкинлигига иштирокчилар эътиборини қаратди.

— Мамлакатимизда хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлаш, уларнинг қонуний ҳуқуқ ва эркинликларини ҳамда манфаатларини ҳимоя қилиш, жамиятдаги ролини ошириш, истеъдод ва қобилиятларини қўллаб-қувватлашга қаратилган миллий қонунчилик тизими яратилган, — деди вилоят партия кенгаши «Аёллар қаноти» раиси Ш.Соатов. — Ушбу миллий қонунчилик тизимининг амалдаги ифодаси-

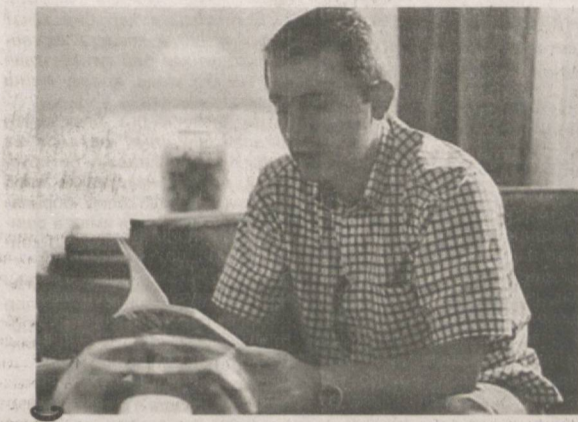
Улугбек ЗУФТАРОВ, Ўзбекистон «Адолат» СДП Жиззах вилояти кенгаши матбуот котиби

Китоб дея жонни тикканлар...

Мулоҳаза

Билимлар хазинаси, дунёнинг саккизинчи муъжизаси, дея таърифланадиган китоб ҳақида сўз борганда ёки шу мавзу доирасида мулоҳаза юритганда, ҳар гал бир воқеа ёдимга тушади. Бу воқеа болалигимда рўй берган, ҳисоблаб кўрсам, орадан салкам қирқ йил ўтибди. Ажабланишли томони, у кун кечагидек, кўз олдимда турибди.

Ушанда саккиз ёшлардаги қўл-оёғи чаққонгина, мактабдаги йўлдошларим, китоб ўқишни дундирадиган бола эдим. Отам ҳар гал шаҳарга тушганида, албатта, менга китоб олиб келарди. Мен уларни бир кунда ўқиб қўйиб, отам яна шаҳарга боришини интиқиб кутардим.

Китобнинг бирида кўчада синфдош ўртоғим Азамат ҳовлиққанча келаятганини кўриб қолдим. Мени қизиқтиргани, унинг қўлидаги туғилган белбоғда нимадир бор эди. Йўлни тўсдим. Азаматни бобоси аллакимниқига китобга жўнатган, ҳозир шунга олиб келаятган экан. Мен белбоғ ичига очиб, қанақа китоблар борлигини кўрмакчи бўлдим. Ўртоғим бунга кўнмади.

— Мендан кизганга нима? У холда синфдошларимиз қаёқда қолди? — деб ўпкаладим.

— Ҳечам ундай эмас, — тушунтирди Азамат. — Бу китобларни кўлга олиш, уларни очиб ўқиш учун аввало қўлни яхшилаб ювиш керак. Бобом менга шундай деган.

Ез кунлари бўлганда иккиланиб ўтирмай ариққа югурардим. Аёз совуғи суяқдан ўтаётганида эса қўлимни сувга ботириш... Иккиланиб қолганимни кўриб, Азамат уйига чоғиди. Мен бир дам анграйиб, унинг бобоси айтган гаплар маъноси чаққондай қопардим.

Хали-халигача ўша белбоғнинг ичидаги китобларни кўра олманганидан афсусланаган. Кўнлимга таскин бергани: ҳар гал шу воқеани эслаганда китобга меҳрим ошаварди, Азаматнинг бобоси тайинлаганидек, китобни очиб ўқидан олдин қўлига қарайман.

«Галларол туманидаги Қияли қишлоғига борганимизда, нуруний отахон бир пайтлари қишлоқ китобхоналарини асраб қолиш, уларни мутолаа қилиш учун қанчалар заҳмат чекиши ҳақида гапириб берди. Бунга унча-мунча одамнинг ишонгани келмайди: китоб учун жонни хатарга қўйиш мумкин экан. Қишлоқ қабристонининг ўртасида бир ер-тула бўлган. Мана шу ер-тулада қатагон йиллари нодир китоблар сақланган. Одамлар мустабид тузумдан қўриқиб, кечалари ер-тулада шам ёқиб мутолаа қилишган. Қўлга тушиб қолиш хавфи туғилса, китобларни олиб чиқиб кетиш учун ер-туладан ерости йўли ҳам қўзғалган экан.

Уша ер-туладани бориб ўз қўлимиз билан қўриқиб, Гарчи қўмилиб қолган бўлса-да, китоб қўйишда фойдаланилган тоқчалари шундоққина сақланиб қолган. Ҳўш, бу ердаги китоблар қаёққа кетган? Бу саволга жавоб қўйиладиган: ўтган асрнинг 60-70-йилларида марказдан бир гуруҳ археологлар келиб, қазиб ишларини олиб боришган, аммо маҳаллий аҳолини қабристон яқинида ҳам ўйлатмаган. Улар қоп-қўллаб нималарнидир олиб кетган. Лекин бу ҳақида ҳеч қана қилиб билмайман. Ер-тулада китобдан бошқа яна нима бўлиши мумкин?

Кейин орқаворотдан эшитганимга қараганда, Қияли қишлоғидаги ўша ер-тулада яна қазиб ишлари олиб борилибди. Бу гал халқаро «Олтин мерос» жамғармаси вилоят бўлимидан муга-хассислар китобларни излаган. Лекин, афсуски, уларни марказдан келган археологлар олиб кетгани рости, шекилли, уриниш самарасиз яқунланган. Ҳозир компьютер техникаси, интернет, мобиль телефонлари

ҳар бир хонадонга кириб бораётгани учунми, нафақат ёшлар, катталар ҳам китобхонлиқдан йироқлашиб бораётти, деган гаплар қўлоққа чалиниб қолади. Ва бунда қисман жон борга ўхшайди, назаримда. Мисол учун, «Ўткан кунлар», «Робинзон Крузо», «Шум бола», «Граф Монте Кристо» каби дунёга машhur асарлар ҳақида суҳбатдошимиздан сўраб қолсангиз, «Албатта, ўқиганман», деб жавоб қайтарарди. Аслида эса шу асарларнинг улар асосида суратга олинган фильмлар орқалигина билиши маълум бўлади, холос. Кино санъати ҳақида ҳар қанча гапирайми, у барибир китобнинг ўрнини босолмайди. Китоб ўзгача бир олам, унда нафас, руҳ ва қувват бор. Мутолаа жараёнида олинган завқни оддий сўз билан ифода қилиш қийин.

Яқинда бир таниқли ёзувчи акамиз касалхонада эканини эшитиб қолдим. Аҳоли хафтир оладиган даражада эмас, ҳар йили маълум вақтда тайинланган муолажасини олаётган, янада аникроги қўзини даволатаётган экан. Хол сўрагани шифохонага бордим.

Ёзувчи акамиз мени кўриб хурсанд бўлди, шунинг баробарида «Сизга ўхшаган шогирдларимни ташвишга қўймай деб, бу ерда ётганимни кеч қимга айтмагандим. Қаердан билмақолдингиз?» дея бироз хижолат хам тортиди. Соғлиғи борадиган саволларимга у киши «Хаммаси жойида», деб қисқакгина жавоб қайтарди. Палатага кўз югуртирдим. Буни қаранг, шундоққина даража ёндамига тўмба устида даста-даста китоблар. «Тарки одат амри маҳол» деганлари шу бўлса керак-да! Умирдан барака топқур акамиз ўзи касалхонада ётса, устига-устак қўзини даволатаётса ҳам китоб мутолаасидан ўзини чеклай олмабди.

«Кўрсан майлими?» деб руҳсат сўраган бўлдим-да, китоблардан бирини қўлимга олдим. «Темир тузуқлари». Эътиборимни тортгани шунки, уларнинг аксарияти Соҳибқирон бобомиз Амур Темур ҳақида. Дарвоқеа, ёзувчи акамиз ҳам тарихий мавзуда, Соҳибқирон ва темирқиронлар ҳақида китоблар ёзган. Демак, хали ҳам шу мавзуда изланяпти, ёзилажақ асарлари устида бош қотираётти...

Қизиқини устун келиб сўрадим: — Ўзи қўзини даволатаётганиз-у, палатангизни кутубхона қилиб юборибсизми?

Ёзувчи акамиз мийғида жилмайди: — Китобдан айро яшаш мумкинми? Одам ҳар қандай вазиятда ҳам ўқидан, ўрганишдан тўхтамагани керак...

Дархақиқат, китоб одамдод акли-идроки ва истеъдоди туғилган йратилган энг бебаҳо бойлик. У ҳар бир миллатга ўз маданиятини намоён этиш, айна чоғда, бошқа халқларнинг урф-одатлари ва анъаналари билан танишиш имконини беради, тараққий ва маданий ранг-баранглик қўзғуси, ўтмиш билан бугунни, бугун билан келажакни боғловчи кўприк вазифасини ўтайди.

Шу боис китоб ўқиган, айниқса, бадий адабиётга меҳр қўйган одам эзулиққа ошно туғилган. Ўз билими, дунёқараши, руҳияти ва маънавиятини бойлаш, оламни теран англай бошлаши, Ҳаёт ва гўзалликни қадрлаши, аждодларимиздан қолган меросни асраб-авайлашни ўрганади.

«Adolat» шарҳи

Мамлакатимизда болалар спортини жадал ривожлантиришга қаратилаётган алоҳида эътибор ёш авлодни жисмонан соғлом, маънавий етук, юксак интеллектуал салоҳиятли инсонлар этиб тарбиялаш ва ўзбек спортининг жаҳондаги нуфузини янада оширишга муҳим омил бўлмоқда. Айниқса, шахмат каби юксак салоҳият ва ўтқир ақл-заковат талаб этадиган спорт турида муваффақиятга эришаётган ёшларимиз сафи тобора кенгайиб бораётгани қувонarliдир. Бунинг амалий ифодасини Бирлашган Араб Амирликларининг Ал-Айн шаҳрида 8 ёшдан 18 ёшгача бўлган ўғил-қизлар ўртасида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида эришилган муваффақиятлар мисолига ҳам қўриш мумкин. Эътирофлиси, бугунги ёшларимиз дунёнинг кўпгина мамлакатларида ўтказилаётган жаҳон чемпионатларида, олимпиадаларида ўзбек фарзандлари ҳеч қимдан ҳеч қачон кам эмаслигини тўла намоён этмоқдалар. Шу маънода ўзбек шахматига эришилаётган ютуқлар, соҳага амалга оширилаётган ислохотлар ҳусусида Ўзбекистон шахмат Федерацияси Ижроия Қўмитаси аъзоси Олимжон Ўсаров билан суҳбатда бўлдик.

— **Мустақиллик йилларида жисмоний тарбия ва спортга, жумладан, болалар спортига қаратилаётган алоҳида эътибор ва таълимий туғилган спортнинг барча турлари қатори шахмат ҳам ривожланиб келиб бундан ташқари шахмат ҳам мавнавият эътиборига эришилган. Бугунги кунга келиб диёримиз том маънода шахмат бўлиб шундан ҳам мусобақалар майдонига айланган...**

— Албатта, юртимизда болалар спортини ривожлантириш, жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ишлар таҳсинга лойик. Юртбошимизнинг 2002 йил 24 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш ва тарғиб қилиш тўғрисида»ги ҳақда 2004 йил

29 августдаги «Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонлари, 2010 йил 5 майда қабул қилинган «Болалар спорт объектларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори болалар спорт объектларидан самарали фойдаланиш-уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, болаларни жисмоний тарбия ва спортга янада кенг-роқ жалб этишда муҳим дастурамал бўлмоқда. Кейинги йилларида ёшларимиз ўртасида спортни оммалаштириш, болалар спортини мажмуаий-ривожлантириш бўйича таълим мақсадга йўналтирилган иш-

лар олиб борилмоқда. Айниқса, Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ташкил этилганда 922 та объект, жумладан, 252 та спорт мажмуаси ва 861 та спорт залларида 84 фоизи қишлоқ жойларида қурилган муҳим аҳамиятга эга. Бундан ташқари, 262 та спорт иншооти реконструкция қилинган ва капитал таъмирланган, бу мақсадлар учун 570 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилган. Биргина ўтган йилнинг ўзида 92 та спорт объекти, 16 та сузиш хавзаси қурилган ва реконструкция қилинган. Албатта, яратилган имкониятлар боис бугун йигит-қизларимиз жаҳон спорт майдонларида улкан ютуқларга эришиб, юртимиз шаъни ва байrogини ба-

ландга кўтармоқдалар. Ўтган даврда спортчиларимиз 363 та олтин, 282 та кумуш ва 277 та бронза — умумий ҳисобда 922 та медални қўлга киритишди. Бу каби муваффақиятлар, энг аввало, фарзандларимиз саломадлигини мустаҳкамлаш, маънавий етук, жисмонан соғлом авлодни вояга етказишда янада кенг имкониятлар эшигини очмоқда. Ушбу ютуқлар қаторида ёшларнинг шахмат бўйича мусобақаларида ҳам қатнашиб, юксак марраларни қўлга киритаётганликларини алоҳида таъкидламоқчи эдим. Жумладан, ўтган йили ва жорий йилдаги жаҳоннинг номдор шахматчилари иштирокидаги эркалар ва аёллар ўртасидаги ФИДЕ Гран-При турнирлари, 2011 йилда Чинаб ўртасида Осиев чемпионати,

Марказий Осиев Кубоги ва бошқа кўплаб халқаро мусобақаларга мамлакатимизнинг меъзбонли қилиши ва бу тадбирларнинг юксак савияда ўтиши Ўзбекистоннинг шахмат дунёсидаги салоҳиятини янада оширди. Жорий йили ёшлар ўртасида Осиев чемпионати ва бошқа қатор халқаро турнирларнинг Тошкентда ўтказилишининг белгиланиши ҳам юртимизнинг шахмат оламида муносиб ўрни борлигини далиллади. Биргина ўтган йилда Нафиса Мўминванонинг халқаро гротмейстер унвонини қўлга киритиши ва унинг «Ўзбекистон ифтихори» белгиси билан тақдирланиши, Нодирбек Абдусатторовнинг 8 ёшгача болалар ўртасида жаҳон чемпиони деган шарафга муассар бўлиши, 5 ёшли

Ойдин АБДУЛЛАЕВА: «Санъат —

лари томонидан юксак маҳорат билан ижро этилиб, фахрли ўринларга муносиб қўрилади. 2012 йилга келиб кўп йиллик ижодий меҳнатимнинг маҳсулига айланган «Жадидлар хотираси» йирик симфоник асаримни муҳлислари эътиборига ҳавола этдим. Бу асар санъат намоёндалари томонидан ҳам илик қўлиб олиниб, яхши баҳоланди.

— **Ёш бўлишигизга қарамай ўнлаб истеъдод соҳибларининг сеvimли устози ҳисобланасиз. Талабалар санъатнинг ҳақиқий фидойилари бўлиб етишиши учун қандай ишларни амалга оширасиз?**

— Бу санъат қошиқасида 1998 йилдан буён педагогик фаолият юритиб келаяман. 2011 йилдан бери консерваториянинг «Бастакорлик ва чолгулаштириш кафедраси»га раҳбарлик қиламан. Талабаларим орасидан Ўзбекистон халқ артисти Гулсанам Мамазоитова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Сивара Назархон, Лола Аҳмедова, «Ниҳол» мукофоти совриндорлари Гулзода Худойназарова, Илёс Арабов каби қўшиқчилар етишиб чиқди. Нурали Эркаев ва Нодирбек Махаров сингари шогирдларим 2012 йилда Украинада бўлиб ўтган халқаро танловда муваффақиятли нози бор», «Паривашга парвонаман», «Дарахлар тик туриб яна бир ютуқни қўлга киритди. У Москвада ўтказилган ёш композиторларнинг халқаро танловида 2-ўринни олди.

Бугунги кунда талабаларга композиторлик санъати бўйича дарс бериб келаяман. Ушбу соҳага меҳр қўйган йигит-қизларни тарбиялаб, композиторларнинг янги, ёш авлодини яратишга ўз хиссамни қўшаётган. Шогирдларимнинг кўпи композиторлик санъатининг барча жанрида бемалол эркин ижод қила олади. Ўз ижод маҳсули билан турли санъат анжуманларида катнашади. Ёшлар орасидан етишиб чи-

қабдан истеъдод эгаларининг шарафини химоя қилишарди. Улардан умидим катта. Келажакда ўзбек композиторлик санъатини янги босқичга қўтариш, эллараро юртимиз доврагини таратиш, янги асарлар билан муҳлисларини доим ҳайратга солишларини истаётман. Шунинг учун санъатимиз керакки, композиторлик жуда мураккаб иш. Санъатининг бу нозик ва шарафли соҳаси билан шугулланиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Шундай экан, унинг келажак ҳақида ҳозирданок қайғуриб, муносиб ўринбосарлар етиштириш, бу орқали ижодкорлик мактабнинг давомийлигини сақлаб қолиш ҳар биримизнинг энг асосий ишимизга айланиши керак.

— **Узининг шонли тарихи ва бой меросига эга бўлган ўзбек композиторлик мактаби борлиги ҳам таъалаб ўтсангиз?**

— Ўзбекистонда бу ижод тури XIX асрнинг охирида пайдо бўлган. Кейингисининг 30-йилларида келиб юртимизда композиторлик ижодиёти жадал ривожланган. Мухтор Ашрафий, Толибжон Содиков, Манас Левиёв, Мутал Бурхонов ва Сулаймон Юдаков сингари маҳаллий композиторларнинг илк ижодий асарлари айнан шу даврда яратилган. Орадан ўттиз йил ўтиб, Икром Акбаров, Собир Бобоев, Хамид Раҳимов, Рашид Хамроев, Сайфи Жалил сингари ўзбек композиторларининг янги авлоди етишиб чиқди ва улар ўз асарлари билан дунёга танилди. Кейинги босқичда Нурилла Зокиров, Дилором Саидаминова, Рустам Абдуллаев, Мустафо Бафоев, Миродик Тожиев ва бошқалар композиторлик соҳасида баракали ижод қилиб, катта ютуқларга эришди. Мустақиллик йилларида келиб, Ўзбекистон композиторларининг ижоди янги босқичга кўтарилди. Аваз Мансуров, Дилором Омонуллоева, Хур-

ида Ҳасанова, Анвар Эргашев, Нуриддин Гиёсов ва бошқа композиторлар ўз асарлари билан муҳлислар қалбидан жой олди. Улар эндиликда ўзбек композиторлик мактаби анъаналарини изчил давом эттиришмоқда. Бу мактаб биз учун бебаҳо хазинадир, десам асло муболага бўлмайди. Ушбу меросни асраб-авайлаш, келажак авлодга етказиш асосий вазифамиздир. Бинобарин, композиторлик санъати ҳамма давлат ва миллатларда ҳам учрайвермайди. Хусусан, Араб ва Африка мамлакатларида, Афғонистон, Ҳиндистон, Покистон каби бир қанча давлатларда ҳам санъатнинг бу мураккаб тури йўқ. Уларда асосан бастакорлик ривожланган. Ўзбекистонда эса композиторлик санъати йил сайин ривожланиб, тараққий этиб бормоқда.

— **Бизни бировлар композиторлик билан бастакорликни дейди фарқлай олмайди, бир-бири билан аралаштириб юборади. Аслида уларни ажратиб турайдиган жиҳатлари ҳам бўлса керак.**

— «Композитор» лотинча сўздан олинган бўлиб, тузувчи, ижод этувчи маъноларини англатади. Кўп озволи мусиқа асарлари мўлафийди, мусиқа ижодкори айнан композитор ҳисобланади. Бу атама давлатларда XV асрда Италияда келиб чиққан ва кейинчалик дунё бўйлаб кенг тарқалган. Композиторлик касби ижодкордан композиция фани соҳасидаги махсус пухта билим билан биргаликда мусиқий-ижодий қобилиятни ҳам талаб қилади. Композитор нота ёзуви ёрдамида кўп озволи мусиқа асарларини яратар экан, янги, индивидуал бадий мазмунни ифодалашга ҳаракат қилади. Шу жиҳати билан анъанавийлик мезонига таяниб, монодия тизимида ижод этувчи бастакордан фарқ қилади. Ҳожи Абдуллаев, Абдурасулов, Набижон Ҳасанов, Юнус Ража-

Суяндик МАМИРОВ

Истезъодлар Ватани

Исломбек Синдаровнинг китъа чемпиони даражасига эришганлиги, Шамсиддин Воҳидов, Ортык Нигматов каби умидли шахматчиларимизнинг мактаб ўқувчилари орасида Осие чемпионлигига сазовор бўлиши спортда юртимиз доврүгини дунёга ёядиган янги авлод шаклланаётганлигидан далолат бермоқда.

— **Шубҳасизки, қўлга киритилган ғалабаларда республика шахмат Федерациясининг алоҳида ўрни бор. Федерация раҳбарлиги томонидан олиб борилган фаолиятни қандай баҳолайсиз?**

— Тўғри таъкидлашнинг ўтган вақт давомида Федерация ўз олдига қўйган вазифаларни бажаришга, мамлакатда шахматни ривожлантириш ва оммалаштириш борасида кенг қамровли ишларни йўлга қўйишга эришди. Халқаро мусобақалар билан бир қаторда республика ва минтақалар миқёсидаги муҳим тадбирлар уюштирилди. Шахмат мактаблари, клублари, муассасалари сонини кўпайди, улар фаолиятининг самардорлиги ошиди. Маълумки, 1992 йил ФИДЕга аъзо бўлиш ҳақидаги расмий мурожаатдан сўнг Ўзбекистон шахмат Федерацияси ФИДЕ сафига қабул қилиниб, унинг тўлақонли аъзосига айланди. Ва илк маротаба Ўзбекистон эркаклар терма жамоаси Манила шаҳридаги (Филиппин) халқаро шахмат мусобақаси — Бутунжаҳон шахмат Олимпиадасида иштирок этиб, АКШ, Англия, Венгрия, Хитой ва Арманистон каби кучли терма жамоаларни енгиб, кумуш медаль соҳиб бўлди.

Бугунги кунда Ўзбекистон шахмат Федерацияси аъзолари сонини 6 500 нафардан орди, улардан 16 нафари (жумладан 3 аёл) халқаро гроссмейстер, 25 нафари халқаро спорт устаси, 16 нафари ФИДЕ устаси, 123 нафари Ўзбекистон спорт устаси, 1224 нафари спорт усталигига номзодлар ва

3,5 минг нафари 1-разрядли шахматчилар саналади. Кувогарлиси, бугунги кунда мамлакатимизда 63 мингдан ортык фуқаролар шахмат билан мунтазам шуғулланиб келади. Шунингдек, Ўзбекистон шахмат Федерациясининг Самарқанд, Сурхондарё, Фаргона, Андижон, Наманган, Бухоро, Сирдарё, Жиззах вилоятлари ва Тошкент шаҳри худудий бўлиналари фаоллик кўрсатиб келмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, сўнгги йилларда нуфузли шахмат мусобақаларига Ўзбекистон мунтазам равишда мезбонлик қилмоқда.

Албатта, бу ўринда муҳтарам Юртбошимиз томонидан мамлакатимизда спортнинг ривожига алоҳида эътибор қаратилаётганлигини ҳамда замонавий спорт иншоотлари қурилиб, фойдаланишга топширилаётганлигини, натижада ўзбек спортчилари халқаро мусобақалар ва жаҳон чемпионатларида шохсуланиб балинд погоналарини қўлга киритаётганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Хусусан, 2011 йилда Тошкентда шахмат бўйича жаҳон чемпионлари Вишванатан Ананд ва ҳамюртимиз (17-жаҳон чемпиони), халқаро гроссмейстер Рустам Қосимжонов ўртасида ўртоқлик учрашуви ўтказилди. 2012 йилда Ўзбекистон шахмат Федерацияси илк маротаба пойтахтимиз Тошкентда ФИДЕ шафелигида жаҳоннинг энг кучли 12 нафар шахматчилари ўртасидаги Гран-При турнирига мезбонлик қилди. 2013 йилда эса ФИДЕ президенти К.Илюмжинов ташаббуси билан аёллар ўртасидаги Гран-При мусобақаси муваффақиятли ўтказилди.

Бундан ташқари Ўзбекистон шахмат Федерацияси томонидан ташкил этилган қўйидаги мусобақаларни санаб ўтиш мумкин: 2011 йил ФИДЕ президенти Кирсан Илюмжинов савринини учун шахмат бўйича Марказий Осие Кубоги мусо-

бақаси; 2012 йил 20 ёшгача ёшлар ўртасида шахмат бўйича Осие чемпионати; Ўзбекистонлик биринчи гроссмейстер Георгий Агзамов хотирасига бағишланган 4-халқаро шахмат турнири ва бошқалар.

Бу каби юксак даражадаги шахмат мусобақаларининг ўтказилиши айниқса, ёшлар орасида шахматга катта қизиқиш уйғотмоқда ва ёш шахмат усталарининг маҳоратлари юксалишига ҳамда юртимизда шахматнинг оммалашувиغا хизмат қилмоқда.

— **Келинг, шу ўринда юртимиз шахматчиларининг спорт мусобақаларида эришаётган ғалабаларини эътироф этган ҳолда энг аҳамиятли ютуқларимиз ҳақида тўхталиб ўтасан. Чунки, голиблар орасида олти ёшгача бўлган болаларнинг совриндорлар сафига эканлиги қувончли, албатта.**

— Дарҳақиқат, шахматга болалардан ошно бўлиб, бугун жаҳон ареналарида барчани лол қолдираётган ўзбекнинг ақлу заковатга бой, интеллектуал салоҳияти ёшлари бор экан, спортимизнинг ушбу тури тобора оммалашиб, иштирокчилари сонини ортиб бораверади. Бу эса барчамизни гуруллантиради. Ана шулардан айримлари ҳақида тўхталиб ўтсам. Жумладан, 2010 йил Гуанчжоудаги (Хитой) Осие ўйинларида Рустам Қосимжонов шахсий ҳисобда биринчи, аёллар Миллий терма жамоамиз эса иккинчи ўринни эгаллашган бўлса, 2011 йили Нодирбек Абдусатторов Осие чемпионатида 7 ёшгача бўлган тоифада биринчи ўринни эгаллаб, олтин медаль соҳиб бўлди. 2012 йил Бутунжаҳон шахмат Олимпиадасида Антон Филиппов эркаклар Миллий терма жамоамиз сафида иккинчи ўринни эгаллаб кумуш медаль совриндори бўлди. Нодирбек Абдусатторов эса 8 ёшгача болалар ўртасида жаҳон чемпиони бўлди.

Эътироф этиш жоизки, шахмат бўйича Ўзбекистон терма жамоаси 2011, 2012 ва 2013 йилларда кетма-кет уч қарра биринчи ўринни эгаллаб, Марказий Осие Кубоги соҳиб бўлди. Шахсий ҳисобда эса Марказий Осиеда 2011 йил — Рустам Қосимжонов, 2012 йил — Алексей Барсов, 2013 йил — Жаҳонгир Воҳидов биринчи ўринни эгаллашди. «Обод турмуш йили»нинг бошида Нафиса Мўминова аёллар ўртасида халқаро гроссмейстер унвонини қўлга киритиб, ютуқлар шодасига янада кўр бағишлади.

Яқинда Бирлашган Араб Амирликларининг Ал-Айн шаҳрида 8 ёшдан 18 ёшгача бўлган болалар, ўсмирлар ва қизлар ўртасида ўтказилган халқаро гроссмейстер ўқишга матчимиз Баҳром Абдусатторова кумуш медални қўлга киритди. Албатта, биз спортчиларимизнинг фақат энг аҳамиятли ютуқларини санаб ўтдик. Ишонимизки, келгусида ўзбек шахматчилари энг нуфузли халқаро шахмат мусобақаларида ёрқин ўйинлар намойиш этиб, юксак натижалар кўрсатишга қодирдирлар.

— **Ютуқлар ўзимизники, ammo учраётган камчиликлар ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз?**

— Тўғри таъкидлаб ўтдингиз. Хар қандай ишнинг ютуғи баробарида айрим камчилик ва муаммолар ҳам кўзга ташланади. Масалан, ёш шахмат усталари яхши ютуқларга эришиб келаятган Қорақалпоғистон Республикаси, Навоий, Қашқадарё, Хоразм вилоятларида шу кунга қадар Ўзбекистон шахмат Федерациясининг худудий бўлиналари ташкил этилмаган. Вилоят маданият ва спорт бошқармалари бу масалага жиддий эътибор қаратаётганлиги ачинарли ҳол. Холбуки, мазкур вилоятлар замонвий талабларга жавоб бермайдиган бинога, мустаҳкам имодий техник базасига, малакали мутахассисларга эга.

Ўз навбатида Ўзбекистон шахмат Федерацияси ҳакамларини тайёрлаш, мураббийлар аттестациясини ўтказиш ва уларнинг малакаларини ошириш бўйича барча ташкилий масалаларни ўз зиммасига олади. Жойларда вилоят биринчиликлари ва рейтинг-квалификация мусобақаларини ўтказишда услубий ёрдам беради. Илҳон қадар шахмат жижолари билан таъминлашга қўмаклашади.

Яна бир муаммо шундаки, мамлакатимизда шахмат соҳасида ташкилотчилик ва бошқарув ишларида мутахассислар танқислиги сезилмоқда. Федерация раисининг ўринбосари Хусан Турдалиевнинг саъй-ҳаракатлари билан Москвадаги Россия давлат жисмоний тарбия институтининг «Шахмат» ихтисослиги бўлимига бу йил 4 нафар ёш шахматчилар (С.Қурбонбоева, Э.Алиқулов, Г.Эсанбоева ва С.Зайниддинова)ни ўқишга юбориш масаласи ҳал қилинди ва улар Москвада ўқишни давом этириб, шахмат соҳасида ташкилотчилик ва бошқарув ишларида мутахассис бўлиб қайтишди.

Мамлакатимизда барча соҳалар каби спорт ривожига жиддий эътибор қаратилишидан мақсад соғлом, маънавий баркамол ва тафаккури кенг, ватанпарвар ёш авлодни тарбиялашга қаратилгани ҳеч кимга сир эмас. Бунинг исботи ўлароқ бугунги кун авлоди буюк алломалар юрти бўлган Ўзбекистон келажиги ҳам буюк эканлигини бот-бот исботламоқда. Жумладан, Ўзбекистон истиқлол йилларида шахматда ҳам улкан зафарларга эришиши бунинг яққол далилидир. Соҳада янгиликларнинг яратилиши ва унинг ривожланиши йўлидаги хар бир саъй-ҳаракатлар, албатта, янги ютуқлар ва марраларни забот этишга хизмат қилиши шубҳасиз.

Қуёш электр станцияси қурилади

Ишлаб чиқариладиган энергиянинг 50 фоизи кўмир ҳисобига тўғри келадиган Ҳиндистон ёнғичи ёқилғига бўлган тобеликни қамаштириб, ўз диққатини қайта тикланувчи энергия манбаларига қаратмоқда. Шу сабабли мамлакатда йирик қуёш электр станцияси қурилиши бошланиши маълум қилинди.

Қурилиши режалаштирилган улкан станция қуввати 4 гигаватт бўлиб, у ҳозирча Ер юзиде энг йирик ҳисобланган ва Калифорниянинг Мохаве ҳўлида жойлашган 392 мегаватт IVANPAH номли қуёш электр станциясидан ўн баробар катта. Шундан келиб чиқиб айтиш мумкинки, Ҳиндистонликлар қуёш электр станцияси тўлиқ қувватда ишга туширилган тақдирда, ушбу хавфсиз энергияни ишлаб чиқариш тажрибаси орқали бутун дунёга ибрат бўлишлари мумкин.

Business Green порталининг хабар беришича, дастлабки ҳисобикитобларга кўра, дунёдаги энг катта қуёш электр станциясининг умумий қиймати 4,4 миллиард АКШ долларини ташкил этади. Қурилиш объекти Ҳиндистоннинг энг йирик штати саналган Ражастоннинг Жайпур шаҳрида жойлашади. Қурилиш икки босқичда амалга оширилади. Ишшоотни етти йилда барпо этиш режалаштирилган.

Биринчи босқич 1 гигаватт қуёш энергияси ишлаб чиқаришга қодир электр станцияси қурилишини назарда тутди. Иккинчи босқич доирасида эса қўшимча комплекслар қурилади.

Маълумотларга кўра, янги электр станцияни барпо этишга олти та маҳаллий компания жалб этилган.

Шифохонани танлаган маъқул

Уй шароитида туғилган чақалоқга ўлим хавфи — бу жараёнда акушер иштирок этган тақдирга ҳам — шифохонадаги туғруққа нисбатан тўрт баробар кўп бўлади. Мутахассислар бу ўринда шифокорларнинг маънаси эмас, айнан жойининг ўзи бирламчи аҳамиятга эга эканлигини таъкидлашмоқда.

Бу борада кенг қўламада олиб борилган тадқиқотлар натижалари бугун Янги Орлеанда (АКШ) бошлангич даражадаги йиллик тиббиёт конференциясида эълон қилинади. Тадқиқот муаллифлари 2007-2009 йиллардаги деярли ўн ярим миллионга яқин туғруқ ҳолатларини ўрганиб чиқдилар. Натижада шифохона шароитида туғилган чақалоқларда ўлим ҳолати 10000 онага 3,1 ни ташкил этгани ҳолда, бу кўрсаткич уй шароитида дунёга келганларда 13,2 ни ташкил этиши аниқланди.

Маълумотларга кўра, АКШда ҳомиладор аёлларнинг 6 фоизга яқини ўз уйларида қўзлари ёришини исташади. Аммо бу кўрсаткич шифокорларни ташвишга солган ҳолда тобора ошиб бормоқда. Шу сабабли тадқиқотлар муаллифлари Амос Грюнебаум ва Фрэнк Червенак хар бир ҳомиладор аёл мазкур хавотирли ҳолатдан хабардор этилиши шарт, деб ҳисоблашмоқда.

Эътиборли томони шундаки, америкалик олимларнинг тадқиқотлари натижалари Европа мамлакатларида ҳам ўз тасдиғини топган.

Узоқ хизмат қилсин десангиз...

Оғатга мобил телефон эгалари аккумулятор батареялари "умри"ни қандай қилиб узайтириш йўларини излашади. Gizmodo сайти мутахассиси Эрик Лимер агар батарея узоқ ишласин десангиз, уни юқори даражада қувватлантирманг, деб маслаҳат беради.

Унинг фикрига кўра, аккумуляторни тўла қувватлантириш уни бутунлай ўчқандан кейин қувват олдириш каби бирдай зарарлидир. Айниқса, алоқа воситасининг аккумулятори керакли микдордаги қувватни олгандан сўнг ҳам розеткада узоқ муддат қолиб қетиши унинг тез ишдан чиқишига сабаб бўларкан.

Шунингдек, янги мобил алоқа воситасидан фойдаланишдан олдин уни 72 соат давомда қувватлантириш керак, деган тавсия аслида нотўғри. Чунки амалиётда бу маслаҳат никели батареяларгагина мўлжалланган бўлиб, литий-ионли аккумулятор асосида ишлайдиган замонвий телефонларга бунинг ҳеч тааллуқли жойи йўқ. Батарея мославларининг қайси турга мансублиги эса уларнинг ёрликларида акс эттирилган.

Лимер телефонни ўта совуқ ёки ўта иссиқ ҳароратда қолдирилмаслик лозимлигини ҳам алоҳида таъкидлаган.

Менинг ҳаётим»

бий, Абдухўшим Исмоилов сингари юксак иқтидор эгалари бастакорлик соҳасида катта шухрат қозонган. Улар яратган мусикалар миллий санъатимизнинг дурдона асарларига айланган.

— **Ҳозир қандай янги мусиқий асар устиде иш олиб бораясиз?**

— Муқимий номидаги мусиқали драма театрида истезъодли режиссёр Баҳодир Назаров томонидан қорақалпоқ халқи ҳаётига оид янги спектакль сахналаштирилмоқда. Қорақалпоқ драматурги Сайловбой Жумагулов қаламига мансуб бу асардаги воқеалар Қорақалпоғистондаги оилаларнинг бирида бўлиб ўтади. Қўлида гулдай ҳунари бўлган оила бошлигини атрофидагилар чалғитиб, қингир ишга ундайди. Соғлом бўлишига қарамай, уни ногиронликка чиқаришади. Ҳужжатларни сохталаштириш ва таниш-билишчилик эвазига у давлатдан нафақа олиб, кун кўриб юради. Аввалига бу иш хамирдан қил суғургандек енгил кечади. Аммо текширувчилар бу ҳолга нуқта қўйиб, сохта ногироннинг сирини фош қилишади. Кулгу ва қизқарли воқеаларга бой бу комедиянинг бугунги кун учун аҳамияти катта. Унда ишламаган тишламайди, деган гоғ илгарти сурилади. Асарнинг мусиқали ечимини тўғри топиш мен учун гоғтда муҳим. Ҳозирги кунда бу спектаклга қорақалпоқча мусиқа ёзялман.

— **Шу ўринда илмий-оммабон мақолаларингиз ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз?**

— Олий таълим муассасасида фаолият юришдан хар бир мутахассис, албатта, илмий иш билан ҳам шуғулланиши керак. Мен ҳақиқатдан бери композиторларни тарбиялаш масаласига катта қизиқиш билан қарайман. Шу масалани илмий жиҳатдан чуқур ва пухта ўрганиб, тадқиқ

этишни мақсад қилганман. Бу борада бир нечта мақоаларни чоп эттирдим. Келажакда композиторларни тарбиялаш масаласини ўз ичига олган ўқув қўлланмасини яратмоқчиман. Чунки бизда ҳалигача бу йўналишда муайян бир методика мавжуд эмас. Бу соҳада хар бир устоз-ижодкор ўзининг шахсий тажрибасига асосланиб иш олиб боради.

— **Сизга нима илҳом бағишлайди?**

— Ижодкорга илҳом бағишлайдиган нарсалар кўп. Ҳаётда юз берадиган бирон таъсирчан воқеа-ходиса, бадиий асар, кўрган-кечирганларингиз ва таассуротларингиз мусиқий асар яратиш учун илҳом бериши мумкин. Муҳими, ушбу илҳомни мусиқий асаримни ижро этадиган хонанда ва соҳандаларга ҳам етказиб беришга ҳаракат қиламан. Зеро, мен қанчалик таъсирланган бўлсам, менинг ижрочиларим ҳам шундай таъсирланишини истаيمان. Ўз асаримни қандай ҳис этсам, ижрочиларим ҳам мусиқамни худди шундай ҳис қилишларини хошлаймаман. Шундагина менинг гоғ тингловчиларгача етиб боради.

— **Ойдин Утамуродова, мана сиз яқинда Ўзбекистон «Адолат» СДПга аъзо бўлдингиз. Бугун бу партия сафарига да нима ларни ҳис этиясиз?**

— «Адолат» партиясини халқ иши, Ватан равнақи учун бел болаган сиёсий куч, деб билламан. Унинг дастури, шioriлари юракка яқин. Қалбим даъвати ила бу партия сафига кирдим. «Адолат» СДП аёллар, хотин-қизлар фаолигини ошириш бўйича дадил иш олиб бормоқда. Янгидан-янги ташаббус ва лойиҳалар орқали уларни қўллаб-қувватлаштиради. Кўрик-танловлар ўтказмоқда. Зеро, оилада бўлгани каби жаҳиятда ҳам ўз ўринини топган аёл — энг бахтли аёлдир. Аёлнинг кучи, қудратини ҳис қилиши, кўра билиш лозим. Партия сафидаги минглаб аёл-

ларнинг бугун жаҳиятимизга нафи теғяпти. Улар турли соҳаларда, жумладан, давлат бошқаруви ва раҳбарлик лавозимларида ишлаб, фаоллик кўрсатишмоқда, сафдошларига намуна бўлишяпти. Уларга ҳавасим келади. Ўзимнинг ҳам партияга кўпроқ нафим теғса дейман. «Адолат»га аъзо бўлганимга ҳали кўп бўлгани йўқ. Аммо бунинг масъулиятини ҳозирданқоқ яхши ҳис қиламан. Тошкент шаҳар партия кенгашининг йиғилишларида қатнашдим. Уларда долзарб масалаларни дадил кўтариб чиқаяётган аёлларни кўрдим. Эмомназир хотин-қизлари узони кўра оладиган, кенг ту-

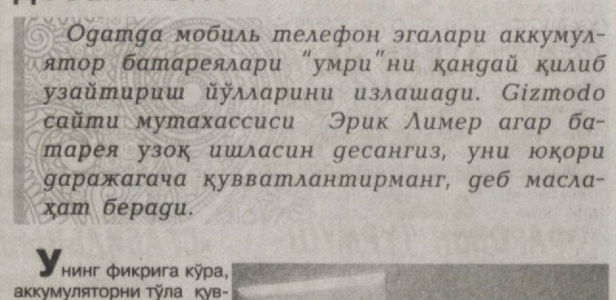
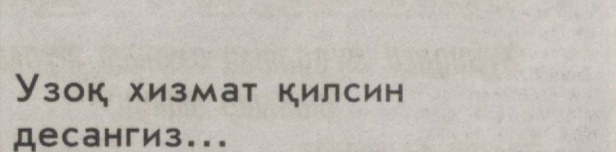
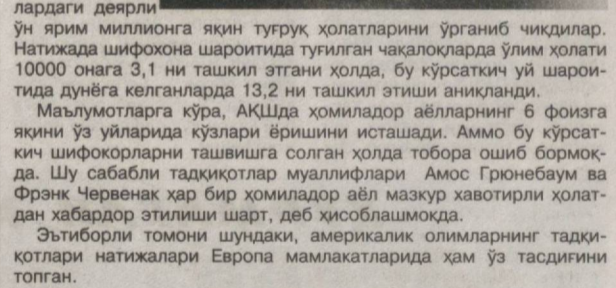
шунчали, фаол, оқила, пешқандам ва ташаббускор аёллар бўлиши ҳам керак-да.

— **Юртдошларимизга тилакларингиз?**

— Ўзбек мусиқа санъатини ривожлантириш йўлида ҳали қилдиган ишларимиз кўп. Айниқса, эстрада санъатини тартибга солиш, соҳа ижодкорларини тарбиялаш, миллий мусиқий қадриятларимиз қадрини янада кўтариш ва мазмун-моҳиятини бойитиш, халққа етказиб бериш биз учун ниҳоятда муҳим. Бу борада аниқ режа ва дастурлар тўзиб ишланса, мақсадга мувофиқ бўлади, деб ўйлайман. Санъат — менинг ҳаётим. Шу йўлни

Феруз ЖўРАЕВ, «Adolat» муҳбири

Феруз ЖўРАЕВ, «Adolat» муҳбири

Сўхбатдош:
Рустамжон АҲМАДАЛИЕВ, «Adolat» муҳбири

Адолат туғини баланд тутган шоҳ ва шоир

Давоми. Бошқ 1-бетдан

Аслида, Захриддин Муҳаммад Бобурга хос серкирра фаолиятнинг барча жабҳалари ҳақида ана шундай хайратли ибораларни сон-саноксиз келтириш мумкин. Негаки, Бобур ажойиб саркарда, буюк давлат арбоби, талантливый шоир, муаррих, географ, этнограф, адабиётшунос, исломшунос, харбшунос, мусиқашунос сифатида жаҳон аҳлига маълум ва машҳурдир.

Бобурнинг солиқ ишлари ҳақида маълумот берувчи "Му-байинул-закот" (1521), аруз вази ҳақидаги "Рисолаи аруз" (1523-25) каби асарлари бор. "Аруз рисола"да туркий арузнинг табии, тараққиёти ва шеърий асарлардаги кўринишлари; арузнинг 272 вази ва 21 баҳрига илмий шарҳлар берилган. Хожа Аҳрор Валининг "Волидия" асарини ўзбекчага шеърий таржима қилган. Бобурнинг "Харб иши", "Муסיқа илми" номли асарлар яратгани ҳақида ҳам маълумот бор. Аммо, улар топилган эмас.

Унинг қаламига мансуб биргина "Бобурнома" асари тадқиқотчиларни шунчалик хайрат соладики, унга ҳар қанча юксак таъриф-тавсифлар бериб ўргасалар-да, ниҳоятгина сира етиб бўлмайди. Чунки, "Бобурнома" — Мовароуннахр, Марказий ва Кичик Осиё, Яқин ва Урта Шарқ мамлакатларида, Ҳиндистонда кенгдан воқеалар ва ундаги халқлар ҳаёти ҳақида жонли гувоҳлик берувчи, иқтисодий-тарихий, илмий-табиий ва адабий-лингвистик маълумотлар ҳазинасидир. Унда 1494 йилдан 1530 йилгача юз берган воқеалар баён этилган. Бобур тарихий фактларни шунчаки қайд этиш, жангу жадаллар, юришлар ҳақида хронологик ахборот бериш билангина kifoylanмай, воқеаларни жонли тилда кизиқарли ҳикоя қиладди, манзаралар чизади, табиатни, этнографик ҳолатларни тасвирлайди, даврани, унинг ҳуусий-тарихий янги аҳволини тасвирлади. "Бобурнома"нинг ўзгалантиқ кўлем-ма хусуслари бор.

Инглиз олими Уильям Эрскин "Бобурнома" асарининг дунё микёсида танилиши борасида куйидагиларни билдиради: "Бобур бирор шахс ҳақида фикр юритадиган бўлса, унинг шакл-шамойили, кийиниши, диди, одатларини шундай ҳаққоний тафсилотлар билан тасвирлаб берадики, худди биз бу одамни ҳаётда кўргандек, у билан бирга яшагандай бўламиз. Бобур ўз кўзи билан кўрган мамлакатлар манзарасини, иқлимини, ўзига хос ҳаёт тарзини, санаоти ва иқтисодини, санъат обидаларини шунчалик аниқ ва тугал тасвирлаб берганки, махсус ҳам жойларни кезган сайёҳлар шундай

лар ҳақида бунчалик мукаммал тасаввур бера олмасалар керак". Шу сабабдан, асар фақат илмий-тарихий аҳамияти билан эмас, балки ўзбек бадий насрининг ёрқин намуналаридан бири сифатида ҳам биз учун қимматлидир.

Айрим талабалар "Бобурнома"нинг тили мураккаб, тушуниш қийин", деб ваз келтиришади. Аслида, бу унчалик катта муаммо эмас. Тўғри, мутолаа аввалида бироз тушунарсидек туюлади. Лекин, озгина ҳаракат ва кизиқиш бўлса бас, асар тилига "тушиб" қолганингизни сезмай қоласиз. Бу ҳолат насрий, балки, генларимизга ёзилган тарихий хотира тўғрисида берса, ажаб эмас. Масалан, ўғли Хумоюнга ёзган мактубида ҳам ортика жимжамдорсиёз ёзиш тил ва нутқнинг энг му-

ибли Байрамхон (1589) форс тилига, Витсен (1705) голланд тилига, Ж.Лейден (1826) ва В.Ерскинг илмий тилига, Павел де Куртейл (1871) француз тилига, Рашид Раҳмати Арат (1940) туркчага, Михаил Сале (1943) русчага таржима қилганлар. 1826-1985 йиллар давомида "Бобурнома" 4 марта инглиз, 3 марта француз, 1 марта немис тилига ўғрилган.

Ушбу мақолада бетакрор "Бобурнома" ва унинг тадқиқотчилари ҳақида фикр ва маълумотларни гоёт мухтасар қилишга тўғри келади. Негаки, буюк бобоқалон ҳаёти ва фаолияти тўғрисида жаҳон микёсида юзлаб хабаротлар ёзилганга қарамастан, унинг яна жуда кўп қирралари хануз ўз тадқиқотчиларини кутиб турибди.

Бобур фаолиятидаги дадиллик, шижоат белгиси бўлган ишлардан яна бири — унинг янги алифбо — "Хатти Бобурий"ни (1504) кашф қилишидир. Араб ёзуви туркий тил қонуниятларига мос эмаслигини айтиш, янги алифбо тузишга, уни амалиётда қўллашга журъат этиши XVI аср шароитида ўта хайратомуз воқеадир. "Хатти Бобурий"да шеърлар ёзди ва Куръони каримни кўчиртирди.

Бобур чин этиқоли инсон бўлиши билан бирга, мутаассиб эмас эди. Бу ҳақида Жаҳоҳрлаъл Неру: "У мазабларасликка хос маҳдудлик ва диний мутаассибликдан йироқ эди... Унинг саройида ҳар хил диний этиқоддаги, янги фикр, мулоҳазаларни изҳор қиладиган ёки янгиликлар очган одамларни учратиш мумкин эди", дея миннатдорлик билан ёзади.

Тарихий манбаларда кайди этилишича, Бобур хижрий 935 йилнинг жумодул-аввал ойининг биринчи кунин (милодий 1529 йил 11 январда) ўғли Хумоюнга махфий васиятнома ёзиб қолдирган. Бу васиятноманинг мазмунини куйидагича бўлган:

"Эй, фарзандим, Ҳиндистон мамлакатини турли мазаблардан маъмур бўлган (ташқил топган), Оллоҳ таоло Сизга буни каромат этди. Сиз мазабларни ёмон кўришдан дилингизни пок тутинг. Хар мазабнинг тарикати (йўлига) адолат қилинсин. Хусусан, Ҳиндистоннинг қалбини қўлга киритаман десангиз, сизнинг сўйумоқдан ўзингизни тийинг. Бу яхшиликнингиз (аҳсонингиз) эвазига шу вилоят аҳлининг қалби Сизга яқин бўлади.

Кўлингиз остидаги ҳар қавмин ибодатхоналарини ва муқаддас жойларини хароб этманг. Шундай одилликни ихтиёр этингки, подшоҳ раъятдан ва раъят подшоҳдан осуда бўлсин. Исломнинг тараққиёти элсон қили-

ибн Байрамхон (1589) форс тилига, Витсен (1705) голланд тилига, Ж.Лейден (1826) ва В.Ерскинг илмий тилига, Павел де Куртейл (1871) француз тилига, Рашид Раҳмати Арат (1940) туркчага, Михаил Сале (1943) русчага таржима қилганлар. 1826-1985 йиллар давомида "Бобурнома" 4 марта инглиз, 3 марта француз, 1 марта немис тилига ўғрилган.

Ушбу мақолада бетакрор "Бобурнома" ва унинг тадқиқотчилари ҳақида фикр ва маълумотларни гоёт мухтасар қилишга тўғри келади. Негаки, буюк бобоқалон ҳаёти ва фаолияти тўғрисида жаҳон микёсида юзлаб хабаротлар ёзилганга қарамастан, унинг яна жуда кўп қирралари хануз ўз тадқиқотчиларини кутиб турибди.

Бохтиёр ҲАЙДАРОВ, Амир Темури илмий экспедицияси раҳбари

Тақдимот

Ёзувчи Фафур Шермухаммаднинг «Қудук» қиссаси ўтган йилнинг энг яхши асарлари сифатида эътироф этилди, жумладан, «Шарқ юдузи» журнали йиллик танловининг насрий ўналиши бўйича ғолиби сифатида тақдирланди. Ўтган ҳафта эса пойтахтимиздаги Алишер Навоий номи кино саройида «Ўзбекино» Миллий агентлиги буюртмасига кўра «Ўзбекфильм» киностудиясида шу қисса асосида яратилган «Қудук» бадий фильмининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Янги бадий фильм адабий асос мустаҳкам бўлган тақдирда яхши картина суратга олиш мумкинлигини яна бир бор намойиш этди. Зеро, «Қудук» сокин оҳанги, инсоний фожиаларни ёрқин, аммо ортика шовкин-суронларсиз, дард билан кўрсатиб бера олгани боис томошабинлар меҳрини қозона олди.

Фильм воқеалари ўтган асрнинг саксонинчи йилларида бўлиб ўтади. Ярим умри қудук кавлаш билан ўтаётган мўмин, бечора бош қаҳрамон Лаллай ўзига нисбатан кетма-кет рўй бераётган адолатсизликларга чидай олмай, исён қўтаради. Йўқ, у бировнинг ёқасидан олмайди, бировдан ҳаққини талаб қилмайди. Аксинча, кўнглининг энг тубидаги гапларни ўзидай мушфиқ ва бечора хотинига айтади. Фильм моҳиятини ташкил этган умуминсоний, умумдунёвий муаммо Лаллайнинг куйидаги аламли эътирофида ўз аксини топган: "Тулроқ кавлаш билан энг дармони бўлиб, дунёнинг ўзгарганини сезмай қолганман. Одамлар ҳам аввалгидей эмас. Уларнинг кўксидида қудук қурйи бошлагандай. Мен шу қудуклардан сув чиқараман"

Зилола ЙЎЛДОШЕВА

«TURKISTON IXTISOSLASHGAN AUKTSION SAVDO» МҶЗ бошланғич баҳоси охири бўриш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига тақлиф этади!

Аукцион савдосига I. «ТЕХНОЛОГМАШ» МҶЗнинг Тошкент шаҳри, Корасарой кўчаси, 284-уй манзилидаги д/р 01 159 WBA бўлган 1990 йилда и.ч., 898 917 сўм бошланғич нархли РАФ 220301 русумли, д/р 01 160 WBA бўлган 1990 йилда и.ч., 2 400 000 сўм бошланғич нархли ГА3 5201 русумли, д/р 01 982 AAC бўлган 1997 йилда и.ч., 3 840 484 сўм бошланғич нархли Нексия русумли, д/р 01 2369AA бўлган 1990 йилда и.ч., 2 747 496 сўм бошланғич нархли ОДА3 9357 русумли, д/р 01 161 WBA бўлган 1984 йилда и.ч., 7 987 500 сўм бошланғич нархли КАМА3 5410 русумли, 2. Энергетика ва автоматика институтининг Тошкент шаҳар, Академиклар шаҳарчаси, Дўрмон йўли кўчаси, 29-уй манзилидаги д/р 01 331 HCA бўлган 1978 йилда и.ч., 3 350 000 сўм бошланғич нархли ГА3 5204 русумли, д/р 01 335 HCA бўлган 1992 йилда и.ч., 2 450 000 сўм бошланғич нархли ГА3 2410 русумли автомобилотранспорт воситалари қўйилмоқда.

Аукцион савдоси Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Бухоро кўчаси, 10-уйда, 2014 йил 17 март куни соат 11:00 да, ушбу савдога сотилмаган мулкларни тақририй аукцион савдоси 2014 йилнинг охиригача ҳар дунда кунлари соат 11:00 да бўлади. Аукцион яқунлари савдо тутанган захоти савдо шартномаларига эълон қилинади.

Аукцион савдоларига қўйилган автомобилотранспорт воситалари билан сотувчи вакили иштирокчида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талаботдордан буюртманома (ариза)ларни Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Бухоро кўчаси, 10-уй манзилида расмий иш кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача қабул қилинади ва қабул қилиш аукцион савдоси ўтказишдан бир иш кунин олдин тўхтатилади.

Мақсуд савдоларга қатнашини учун талаботдорлар савдо ташкилотчиси билан тузилгандал заркалат келишувига асосан объект бошланғич баҳосининг 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорда заркалат пулини ТИАСнинг АТИБ «Ипотека-банк» Шайхонтоҳур филиалидаги куйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: х/р 20208000604941652001, МФО 00425, СТИР 302128906.

Манзил: Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Бухоро кўчаси, 10-уй. Тел.: 144-66-55, 233-33-37.

ЎРМАТЛИ ЮРТ ДОШЛАРИ!

«Асака» Банк (ОАЖ)

Қуйидаги муҳтасам омонат турларини тақлиф этади:

Миллий валютада хорижий валютада

«МУСТАҲКАМ ОИЛА» — «ШОДИЁНА» (АҚШ долларидан)

Сақланиш муҳтасам 18 ой бўлиб, ҳисобланган фойзалар ҳар ойга ёки омонат муҳтасам тугагандан сўнг берилади

«ФАРОВОН ТУРМУШ» — «СТАБИЛЬНЫЙ-1» (ЕВРОдан)

Сақланиш муҳтасам 12 ва 18 ой бўлиб, ҳисобланган фойзалар олдиндан ёки омонат муҳтасам тугагандан сўнг берилади

Барча омонатларингиз Фўҳароларнинг банклардаги омонатларини нафолатлаш фонди томонидан нафолатланади

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод!
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ нафолатланади!
- эгаллик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда!
- миқдори чекланмаган!

«Асака» банк — сармоянгиз сақланиши ва кўпайишини нафолатлайди!

Шу билан биргаликда, «Асака» банкга 80 дан ортиқ омонат турлари жорий этилган бўлиб, бу ҳақдаги маълумотларни банк филиалларидан ёки банк расмий веб сайтидан (www.asakabank.com) олиш мумкин.

Муружаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13
Автотранспорт филиали	371	120-39-95
Шайхонтоҳур филиали	371	140-39-36
Юнусобод филиали	371	221-80-67
Сирғали филиали	371	258-67-49
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13
Андижон вилоят филиали	374	224-40-86
Асака филиали	374	233-13-69
Фарҳод филиали	374	226-97-53
Фарғона вилоят филиали	373	224-70-83
Марғилон филиали	373	237-12-37
Олтиариқ филиали	373	432-10-11
Қўқон филиали	373	552-61-04
Наманган вилоят филиали	369	226-94-75
Навоний вилоят филиали	436	223-54-32
Зарафшон филиали	436	573-18-78
Бухоро вилоят филиали	365	223-71-94
Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Самарқанд вилоят филиали	366	231-08-86
Афросиёб филиали	366	221-77-56
Қашқадарё вилоят филиали	375	221-12-93
Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Хоразм вилоят филиали	362	226-97-78
Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Хизматлар лицензияланган

ADOLAT

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийёсий Кенгаши

Тахрир хайлати: Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Наримон УМАРОВ, Собир ТУРСУНОВ, Абдуқадим РАҲМОНОВ, Зухра БОТИРОВА, Светлана ОРТИҚОВА, Мамазоир ХУҶАМБЕРАДИЕВ, Қодир ЖУРАЕВ, Муҳаммад АЛИ, Таллят МУРОДОВ, Тошқулот МАТИБАЕВ, Алишер МУМИНОВ.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Абдували САЙБНАЗАРОВ

Бўлиблар: Партия турмуши ва парламент фаолияти бўлими — 288-46-54 (149); Ахборот, маънавият, халқаро ва ишқоқлар билан ишлаш бўлими — 288-46-64 (146); Қабулхона — 288-42-23; 288-46-64 (141) факс; Котибият — 288-46-64 (144).

Навбатчи муҳаррир — Р.Аҳмадалиев. Навбатчи — Ғулум Ҳишорин

«Адолат»дан кўчириб босиш тахририят руҳсати билан амалга оширилади.

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

Тахририят мазнили: 100043, Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани «Шарқ тоғи» кўчаси, 23-уй. info@adolat.tg ul adolat_gazeta@mail.ru

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақом билан рўйхотга олинган.

ISSN 2091-6217

«Шарқ» НМАК босмақонисида чоп этилади. Қорхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Тўрғон кўчаси, 41-уй. Қороз битими А-2. Ҳажми — 4 босма баҳор. Офсет усулида босилади. Буюртма Г — 200. Адилат — 11201. Босишга топшириш вақти — 21.10. Босишга тақдирлади — 23.00

1 2 3 5